

Sri A. V. NARASIMHA REDDY.—My point is that they have not been laid on the Table of House so far.

Sri Kadidal MANJAPPA.—We will look into the matter.

FINANCIAL REPORTS

Sri T. MARIAPPA.—I lay on the Table in pursuance of clause (2) of article 151 of the Constitution of India read with section 72 of the States Reorganisation Act, 1956 and Government of India, Ministry of Finance Notification No. SRO 3 SO, dated 28th December 1956 :-

1. Appropriation Accounts 1954-55 and the Audit Report 1956.
2. Appropriation Accounts 1955-56 and the Audit Report 1957.
3. Appropriation Accounts 1956-57 (1st April 1956 to 31st October 1956) and the Audit Report relating to the former State of Hyderabad.
4. Appropriation Accounts 1955-56 and the Audit Report 1957.
5. Finance Accounts 1955-56 and the Audit Report 1957.
6. Finance Accounts 1956-57 (1st April 1956 to 31st October 1956) and the Audit Report.
7. Appropriation Accounts 1956-57 (1st April 1956 to 31st October 1956) and the Audit Report relating to the former State of Bombay.

These Reports relate to the former State of Hyderabad and Bombay. Arrangements have already been made to place them in the respective Legislatures also.

MOTION ON GOVERNOR'S ADDRESS

Sri M. C. NARASIMHAN (Kolar Gold Fields).—May I know about the number of days allotted for the discussion because we have lost a day as per the original programme.

Mr. SPEAKER.—Let the mover make the motion. According to the time table we have given four days.

2-30 P.M.

Smt. LAKSHMIDEVI RAMANNA (Chamarajpet).—Sir, I move the following motion :

“We, the Members of the Mysore Legislative Assembly, assembled in this Session, beg leave to thank the Governor for the address delivered to the Members of the Legislature on 28th February 1959.”

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

“We, the Members of the Mysore Legislative Assembly, assembled in this Session, beg leave to thank the Governor for the address delivered to the Members of the Legislature on 28th February 1959.”

Sri H. V. KOUJALGI (Sampagaon I).—I second the motion moved by the Hon'ble Member.

Mr. SPEAKER.—Amendments may be moved.

Sri B. K. PUTTARAMIYA (Channapatna).—Sir, I move:

“That the following words shall be added at the end of the Address: ‘but regret that—

1. the Address is silent about the activities of the Home Guards in the State;
2. no mention has been made regarding the functioning of democracy in the State;
3. the Address is silent regarding the future policy of Government in respect of prohibition nor has it taken note that in the areas where the prohibition is in force it has been a thorough failure;
4. the Address does not give a clear indication of the policy of Government regarding development of silk industries;
5. the Address is not clear about the welfare of Scheduled Castes;
6. the Address is not clear about the policy of Government towards land reforms in the State;
7. the Address has failed to make a mention about the tour programme of the Ministers;

Sri K. PUTTASWAMY (Mysore).— That will be given from time to time *(Laughter)*.

Sri B. K. PUTTARAMIYA.—

8. the Address has failed to state clearly the policy of Government regarding making nominations to several bodies in the State;
9. the Address does not enunciate the policy of Government regarding Co-operation'."

Mr. SPEAKER.—Amendment moved:

"That the following words shall be added at the end of the Address:

'but regret that—

1. the Address is silent about the activities of the Home Guards in the State;
2. no mention has been made regarding the functioning of democracy in the State;
3. the Address is silent regarding the future policy of Government in respect of prohibition nor has it taken note that in the areas where the prohibition is in force it has been a thorough failure;
4. the Address does not give a clear indication of the policy of Government regarding development of silk industries;
5. the Address is not clear about the welfare of Scheduled Castes;
6. the Address is not clear about the policy of Government towards land reforms in the State;
7. the Address has failed to make a mention about the tour programme of the ministers;
8. the Address has failed to state clearly the policy of Government regarding making nomination to several bodies in the State;
9. the Address does not enunciate the policy of Government regarding Co-operation'."

Sri M. C. NARASIMHAN.—On a point of clarification, Sir. So far as an amendment to the motion of thanks is concerned, it is only an amendment to the Motion of Thanks and not to the Address itself. Previously when

I took up this matter, I was told that it could not be in the nature of an amendment to the Address. But the particular amendment read out looks to be an amendment to the Address itself. May I know if there is any form to be followed in this matter?

Mr. SPEAKER.—The amendment is an amendment to the Motion of Thanks. The motion is in respect of the Governor's Address and as such it does refer to matters referred or not referred in the Governor's Address. I do not see anything wrong in the amendment moved.

Sri K. PUTTASWAMY.—The wording should be: "Add at the end of the motion of Address of Thanks."

Mr. SPEAKER.—Under the old rules it was called "the Address of Thanks." That is why it is worded like that.

Sri J. B. MALLARADHYA (Nanjangud).—This form was furnished by the Mysore Legislature office and we have followed it.

Mr. SPEAKER.—The next amendment is by Sri M. Linge Gowda. I know he is not keeping well. He may sit and move the amendment.

Sri M. LINGE GOWDA (Kanakapura).—Sir, I move:

'That the following words shall be added at the end of the Address:

"but regret that—

1. the Hon'ble Ministers have failed to check the fast deterioration in the standards of general administration in the State;
2. the Government have failed to do justice to the ryots of jodi and inam villages recently taken over by the Government;
3. the Government have failed to introduce complete prohibition in the State;
4. the Hon'ble Ministers have failed to eradicate untouchability in the State;
5. the Government have failed to improve the silk industry in the State which would mainly help the rural folk in bettering their economic condition;
6. the ministers have failed to give a proper lead regarding the food policy in the State."

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

‘ That the following words shall be added at the end of the Address :

“ but regret that—

1. the Hon’ble Ministers have failed to check the fast deterioration in the standards of general administration in the State ;
2. the Government have failed to do justice to the ryots of jodi and inam villages recently taken over by the Government ;
3. the Government have failed to introduce complete prohibition in the State ;
4. the Hon’ble Ministers have failed to eradicate untouchability in the State ;
5. the Government have failed to improve the silk industry in the State which would mainly help the rural folk in bettering their economic condition ;
6. the Ministers have failed to give a proper lead regarding the food policy in the State”.

The next amendment stands in the name of Sri G. N. Puttanna. He is not here. The next amendment stands in the name of Sri J. B. Mallaradhya.

Sri J. B. MALLARADHYA (Nanjangud).—Sir, I beg to move :

‘ The following words shall be added at the end of the Address :

“ but regret that—

1. the Address has failed to make any reference to the steps to be taken for formulating the Third Five-Year Plan in general and of the programme of development of industries in particular ;

2. the Address ignores the failure of Government to establish any worth while medium and small scale industries in different parts of the State though we are at the end of the third year of the Second Plan period ;

3. the Government has failed to tackle the problem of mineral development of the State with the consequent loss both to the State Exchequer and the Mine-owners. A fertile source of revenue to the State has been sadly neglected ;

4. the Address seems to have lost sight of the failure of Government to keep up the schedule of reaching the target of production originally fixed, in respect of the Government Porcelain Factory ;

5. the Government has failed to adopt effective measures for arresting the large scale unemployment in the State both among the educated and the unskilled labourers. In fact Government seem to have not even assessed the extent of unemployment and under employment ;

6. the Address does not furnish an accurate picture of the proposed State Trading in food-grains nor of the financial implications involved therein ;

7. there is no indication in the Address of the programme on increasing the Community Development blocks in the State in coming year ;

8. the Address while it rightly recognises the inadequate progress of the Five-Year Plan in the first three years, makes no positive approach to the ways and means of reaching the physical target fixed for the balance of the Plan period ;

9. the Address* furnishes a totally confusing picture of the Plan programme in so far as Government intend to include items of non-Plan expenditure which were kept outside the regular Plan approved by the Legislature ;

10. the Address seeks to disown responsibility for handling the many complicated problems arising out of integration of States, with regard to the sad plight of non-gazetted officers and teachers in matters like equation of posts, service conditions and scale of pay ;

11. the Address does not make it clear whether any major industry such as the fertiliser factory at Bhadravathi or the Ray Film Factory would be taken up in the remaining years of the Second Five-Year Plan ;

12. the Address makes no reference to the expansion of the programme of Multi-purpose High Schools and the steps to be taken to improve Secondary Education to facilitate the entry of right type of students to the three-year degree course of the University.”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved:

‘The following words shall be added at the end of the Address:

“but regret that—

1. the Address has failed to make any reference to the steps to be taken for formulating the Third Five-Year Plan in general and of the programme of development of industries in particular;

2. the Address ignores the failure of Government to establish any worth while medium and small scale industries in different parts of the State though we are at the end of the third year of the Second Plan period;

3. the Government has failed to tackle the problem of mineral development of the State with the consequent loss both to the State Exchequer and the Mine owners. A fertile source of revenue to the State has been sadly neglected;

4. the Address seems to have lost sight of the failure of Government to keep up the schedule of reaching the target of production originally fixed, in respect of the Government Porcelain Factory;

5. the Government has failed to adopt effective measures for arresting the large scale unemployment in the State both among the educated and the unskilled labourers. In fact, Government seem to have not even assessed the extent of unemployment and under employment;

6. the Address does not furnish an accurate picture of the proposed State Trading in food-grains nor of the final implications involved therein;

7. there is no indication in the Address of the programme on increasing the Community Development blocks in the State in coming year;

8. the Address while it rightly recognises the “inadequate progress of the Five-Year Plan in the first three years, makes no positive approach to the ways and means of reaching the physical target fixed for the balance of the Plan period;

9. the Address furnishes a totally confusing picture of the Plan programme in so far as Government intend to include items of non-Plan expenditure which were kept outside the regular Plan approved by the Legislature;

10. the Address seeks to disown responsibility for handling the many complicated problems arising out of integration of States, with regard to the sad plight of non-gazetted officers and teachers in matters like equation of posts, service conditions and scale of pay;

11. the Address does not make it clear whether any major industry such as the fertiliser factory at Bhadravathi or the Raw Film Factory would be taken up in the remaining years of the Second Five-Year Plan;

12. the Address makes no reference to the expansion of the programme of Multi-purpose High Schools and the steps to be taken to improve Secondary Education to facilitate the entry of right type of students to the three-year degree course of the University.”

Sri B. S. SHANKARAPPA (Hosadurga).—Sir, I beg to move:

‘The following words shall be added at the end of the Address:

“but regret that—

1 the Ministers being on extensive tours have failed to devote sufficient attention to their normal and legitimate duties;

2 the Ministers have failed to keep up the promises made to the members on the floor of the House;

3 the Ministers have failed to supply manure, seeds and other agricultural implements in time to the agriculturists;

(SRI B. S. SHANKARAPPA)

4 the Ministers have failed to distribute the released Amruth-mahal Kaval lands to the landless in time."

Mr. SPEAKER.—Amendment moved:

'The following words shall be added at the end of the Address:

"but regret that—

1 the Ministers being on extensive tours have failed to devote sufficient attention to their normal and legitimate duties;

2 the Ministers have failed to keep up the promises made to the members on the floor of the House;

3 the Ministers have failed to supply manure, seeds and other agricultural implements in time to the agriculturists;

4 the Ministers have failed to distribute the released Amruth-mahal Kaval lands to the landless in time."

Sri G. VENKATAI GOWDA (Palaiyam).—Sir, I beg to move:

The following words shall be added at the end of the Address:

"but regret that—

1 the State Government have failed to bring about a sense of solidarity and emotional integrity among the people of the integrating areas;

2 the Ministers have not taken any step to get the Kannada areas, viz., Talavadi fika, Baragur Forest Ranges, and Hosur Taluk now in Madras State and Kasargodu Taluk, now in Kerala State, included in the Mysore State;

3 the Government have failed to bring the maximum and minimum scales of pay of the State Government employees to a ratio of 10 : 1;

4 no mention has been made to solve the problem of rural indebtedness;

5 no mention has been made to achieve uniformity in respect of minimum wages in agriculture and other industries in the State;

6 the Ministers have miserably failed to eradicate the evils of

corruption which is increasing day by day and in improving the efficiency of the services."

Mr. SPEAKER.—Amendment moved:

'The following words shall be added at the end of the Address:

"but regret that—

1 the State Government have failed to bring about a sense of solidarity and emotional integrity among the people of the integrating areas;

2 the Ministers have not taken any step to get the Kannada areas, viz., Talavadi firka, Baragur Forest Ranges and Hosur Taluk now in Madras State and Kasargodu Taluk, now in Kerala State, included in the Mysore State;

3 the Government have failed to bring the maximum and minimum scales of pay of the State Government employees to a ratio of 10 : 1;

4 no mention has been made to solve the problem of rural indebtedness;

5 no mention has been made to achieve uniformity in respect of minimum wages in agriculture and other industries in the State;

6 the Ministers have miserably failed to eradicate the evils of corruption which is increasing day by day and in improving the efficiency of the services."

Sri V. SRINIVAS SHETTY (Coondapur).—Sir, I beg to move:

'The following words shall be added at the end of the Address:

"but regret to find that there is no mention of the deteriorating food situation due to the mishandling of food production and distribution."

Mr. SPEAKER.—Amendment moved:

'The following words shall be added at the end of the Address:

"but regret to find that there is no mention of the deteriorating food situation due to the mishandling of food production and distribution."

Sri V. S. PATIL (Belgaum I).—Sir, I beg to move:

'The following words shall be added at the end of the Address :

"but regret that—

1 no reference has been made in the Address regarding the movement started by the Marathi speaking people on 1st November 1958 in border areas of Mysore-Bombay where more than eight thousand people have already courted jail and a no-tax campaign has been gaining momentum ;

2 the Address has failed to indicate the ways and means to solve the border questions by bringing in the predominantly Kannada speaking areas of the adjacent States into the Mysore State and thereby protecting their culture and language ;

3 the Address has failed to appreciate that the predominantly Marathi speaking people of the villages adjacent to the State of Bombay are not prepared to continue to stay in the State of Mysore where they are treated as conquered people ;

4 the Address is completely silent regarding protection of linguistic minorities in the State."

Mr. SPEAKER.—Amendment moved:

'The following words shall be added at the end of the Address :—

"but regret that—

1 no reference has been made in the Address regarding the movement started by the Marathi speaking people on 1st November 1958 in border areas of Mysore-Bombay where more than eight thousand people have already courted jail and a no-tax campaign has been gaining momentum ;

2 the Address has failed to indicate the ways and means to solve the border questions by bringing in the predominantly Kannada speaking areas of the adjacent States into the Mysore State and thereby protecting their culture and language ;

3 the Address has failed to appreciate that the predominantly Marathi speaking people of the villages adjacent to the State of

Bombay are not prepared to continue to stay in the State of Mysore where they are treated as conquered people ;

4 the Address is completely silent regarding protection of linguistic minorities in the State."

[Sri L. B. BIRJE (Khanapur).—(In Marathi) Sir, I beg to move:

'The following words shall be added at the end of the Address :

"but regret that—

1 the Address is silent on the solution of border questions through the Zonal Councils and border committees and is complacent regarding the growing unrest among the Marathi speaking people of border areas which has been exhibited in an agitation recently started by them ;

2 the Government have failed to enthruse the farmers by not fixing proper prices of agricultural produce taking into account the needs of the agriculturist."]

Mr. SPEAKER.—Amendment moved:

'The following words shall be added at the end of the Address :

"but regret that—

1 the Address is silent on the solution of border questions through the Zonal Councils and border committees and is complacent regarding the growing unrest among the Marathi speaking people of border areas which has been exhibited in an agitation recently started by them ;

2 the Government have failed to enthruse the farmers by not fixing proper prices of agricultural produce taking into account the needs of the agriculturist."

Sri K. KENCHAPPA (Hiriyur).—I beg to move:

'The following words shall be added at the end of the Address :

"but regret that—

1 the Address is silent regarding the results of the amelioration works started last year in the areas affected by the distress conditions in the State ;

(SRI K. KENCHAPPA)

2 the Address presents a discouraging picture of the progress of the works undertaken in the Second Five-Year Plan;

3 the Address is silent regarding the achievements and problems of Government in the field of establishing a socialistic society in the State;

4 the Address is conspicuously silent regarding measures taken up by the Government to tone up general administration in the State which has been the main cause for the slow progress of Government enterprises.”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

‘The following words shall be added at the end of the Address :

“but regret that—

1 the Address is silent regarding the results of the amelioration works started last year in the areas affected by the distress conditions in the State;

2 the Address presents a discouraging picture of the progress of the works undertaken in the Second Five-Year Plan;

3 the Address is silent regarding the achievements and problems of Government in the field of establishing a socialistic society in the State;

4 the Address is conspicuously silent regarding measures taken up by the Government to tone up general administration in the State which has been the main cause for the slow progress of Government enterprises.”

Sri U. M. MADAPPA (Chamarajanagar) [on behalf of Sri B. CHAMATHA (Pandavapura)].—I beg to move :

‘The following words shall be added at the end of the Address

“but regret that—

1 the Ministers have failed to eradicate the evils of corruption which is on the increase and to improve the efficiency of the services;

2 the Ministers have failed to provide amenities to rural population in the State;

3 the Ministers have not taken effective steps to solve the rural indebtedness;

4 the Ministers have not taken effective steps to solve the growing unemployment problem in the State.”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

‘The following words shall be added at the end of the Address:

“but regret that—

1 the Ministers have failed to eradicate the evils of corruption which is on the increase and to improve the efficiency of the services;

2 the Ministers have failed to provide amenities to rural population in the State;

3 the Ministers have not taken effective steps to solve the rural indebtedness;

4 the Ministers have not taken effective steps to solve the growing unemployment problem in the State.”

Sri Y. VEERAPPA (Holenarasipura).—I beg to move:

‘The following words shall be added at the end of the Address :

“but regret that—

1 the Ministers of Government being preoccupied with extensive tours, ceremonial functions and party matters have miserably failed to bestow sufficient attention to their normal legitimate duties, have created fresh problems by their unwise policies and have failed to guarantee a reasonable standard of living for the common man as contemplated in the ideal of socialistic pattern of society;

2 no mention has been made regarding the defective steps the Government propose to take to eradicate the stigma of communalism which has largely prevented all round progress in the State;

3 the Address is silent regarding the steps to be taken for the removal of rural indebtedness in the State;

4 has failed to establish panchayat raj and has thus thwarted the development of the nascent democracy in the country ;

5 the Government have failed to take prompt and constructive steps for the speedy attainment of the socialistic pattern of society in our own time ;

6 the Government have also failed to tone up the administration in the State by weeding out incompetent, inefficient and incorrigible elements in the services and in making way for expeditious disposal of work in Government offices ;

7 the Government have not been able to cut down heavy wasteful expenditure in the execution of public works ;

8 have failed to eradicate the growing menace of corruption which has infected all spheres in the services ;

9 the Government have neglected the canons of economic strength and financial equilibrium before embarking upon ambitious, premeditated, and speculative schemes which may or may not be fruitful in the end ;

10 the Government have not been able to bring about co-ordination, harmony, and team spirit among the various departments of Government and in preventing conflicts.”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

“The following words shall be added at the end of the Address :

“ but regret that—

1 the Ministers of Government being preoccupied with extensive tours, ceremonial functions and party matters have miserably failed to bestow sufficient attention to their normal legitimate duties, have created fresh problems by their unwise policies and have failed to guarantee a reasonable standard of giving for the common man as contemplated in the ideal of socialistic pattern of society ;

2 no mention has been made regarding the defective steps the Government propose to take to

eradicate the stigma of communalism which has largely prevented all round progress in the State ;

3 the Address is silent regarding the steps to be taken for the removal of rural indebtedness in the State ;

4 has failed to establish panchayat raj and has thus thwarted the development of the nascent democracy in the country ;

5 the Government have failed to take prompt and constructive steps for the speedy attainment of the socialistic pattern of society in our own time ;

6 the Government have also failed to tone up the administration in the State by weeding out incompetent, inefficient and incorrigible elements in the services and in making way for expeditious disposal of work in Government offices ;

7 the Government have not been able to cut down heavy wasteful expenditure in the execution of public works ;

8 have failed to eradicate the growing menace of corruption which has infected all spheres in the services ;

9 the Government have neglected the canons of economic strength and financial equilibrium before embarking upon ambitious, premeditated, and speculative schemes which may or may not be fruitful in the end ;

10 the Government have not been able to bring about co-ordination, harmony, and team spirit among the various departments of Government and in preventing conflicts.”

Sri B. SHAMSUNDAR (Bhalki).—I beg to move :

“The following words shall be added at the end of the Address :

“ but regret that the Ministers have been guilty of :

1 perpetuating the anti-national policy of the former Ministry from whom it took charge in spreading and practising rank communalism and casteism by openly encouraging communal and sectarian groups ;

(SRI B. SHAMSUNDAR)

both in the administration and in other fields ;

2 malpractice in the day-to-day administration of the State by appointing and promoting to responsible and key posts people belonging to their own caste, sect and community in Government services ;

3 ignoring the problems of the minorities and other weaker and suppressed sections of the people of the State, for their security, language and culture :

4 unnecessarily making false propaganda that they are the well-wishers of the common people and Scheduled Castes and they would do everything to ameliorate their conditions, with ulterior motives to keep themselves in power ;

5 not fulfilling the promises and declarations made from time to time by the Central Government and by not putting into practice the resolutions passed by the Central Harijan Welfare Board and the State Scheduled Caste and Scheduled Tribes Advisory Board ;

6 delaying, without any valid reason, the finalisation of the inter-State seniority lists so that officers coming from integrating areas could be denied their legitimate chances of promotion.”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

“The following words shall be added at the end of the Address :

“but regret that the Ministers have been guilty of :

1 perpetuating the anti-national policy of the former Ministry from whom it took charge in spreading and practising rank communalism and casteism by openly encouraging communal and sectarian groups, both in the administration and in other fields ;

2 malpractice in the day-to-day administration of the State by appointing and promoting to responsible and key posts people belonging to their own caste, sect and community in Government services ;

3 ignoring the problems of the minorities and other weaker and suppressed sections of the people of the State, for their security, language and culture ;

4 unnecessarily making false propaganda that they are the well-wishers of the common people and Scheduled Castes and they would do everything to ameliorate their conditions, with ulterior motives to keep themselves in power ;

5 not fulfilling the promises and declarations made from time to time by the Central Government and by not putting into practice the resolutions passed by the Central Harijan Welfare Board and the State Scheduled Caste and Scheduled Tribes Advisory Board ;

6 delaying, without any valid reason, the finalisation of the inter-State seniority lists so that officers coming from integrating areas could be denied their legitimate chances of promotion.”

Sri J. P. SARWESH (Serum).—I beg to move :

“The following words shall be added at the end of the Address :

“but regret to note that—

1 the Ministers have failed to prepare an industrial plan for Hyderabad Karnatak area, to exploit the minerals and natural resources, with a view to provide equal opportunities for development along with the other parts of the State ;

2 the Ministry has failed to put into execution the proposed Benithura Project at Mahagaon village, Gulbarga District, which is a long cherished desire of the people of that area ;

3 the Ministry is responsible for the discontinuance of the educational facilities to the Scheduled Caste students of Hyderabad Karnatak, provided by the previous Government of Hyderabad of giving Rs. 5 per mensem to each student of Primary class, Rs. 8 per mensem to each student of Middle School and Rs. 15 and Rs. 45 to each student of

High School and College respectively;

4 the Ministers have failed to abolish untouchability and are guilty of separating the depressed classes permanently from the rest of the society by digging separate wells for the Harijans in every village;

5 the Ministers have failed to abolish the much hated hereditary Patel, Patwari and Shanbog system in the State with an aim to fill up the quota of percentage reserved in Government services for Scheduled Castes and Scheduled Tribes, etc.”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved:

‘The following words shall be added at the end of the Address:—

“but regret to note that—

1 the Ministers have failed to prepare an industrial plan for Hyderabad Karnatak area, to exploit the minerals and natural resources, with a view to provide equal opportunities for development along with the other parts of the State;

2 the Ministry has failed to put into execution the proposed Benithura Project at Mahagaon village, Gulbarga District, which is a long cherished desire of the people of that area;

3 the Ministry is responsible for the discontinuance of the educational facilities to the Scheduled Caste students of Hyderabad Karnatak, provided by the previous Government of Hyderabad of giving Rs. 5 per mensem to each student of Primary class, Rs. 8 per mensem to each student of Middle School and Rs. 15 and Rs. 45 to each student of High School and College respectively;

4 the Ministers have failed to abolish untouchability and are guilty of separating the depressed classes permanently from the rest of the society by digging separate wells for the Harijans in every village;

5 the Ministers have failed to abolish the much hated hereditary Patel, Patwari and Shanbog system in the State with an aim to fill up the quota of percentage reserved in Government services for Scheduled Castes and Scheduled Tribes, etc.”

Sri U. M. MADAPPA.—I beg to move:

‘The following words shall be added at the end of the Address:

“but regret to note that there is no mention in the Address regarding the policy of the Government in respect of road transport.”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved:

‘The following words shall be added at the end of the Address:

“but regret to note that there is no mention in the Address regarding the policy of the Government in respect of road transport.”

Sri C. M. ARUMUGHAM (Kolar Gold Fields).—I beg to move:

‘The following words shall be added at the end of the Address:

“but regret that—

1. the Government have failed to implement the constitutional safeguards to the people of this State;

2. the Government has failed to bring legislation to introduce a minimum wages schedule to the agricultural labourer;

2. the Government is misusing the power for self-glorification and propaganda and for the purpose of retaining power;

4. the Government is built on communalism and all the appointments and promotions are made on caste and religion instead of efficiency and ability;

5. The Government has failed to start adequate industries in the State to arrest the rampant growth of unemployment in the State.”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved:

‘The following words shall be added at the end of the Address:

“but regret that—

1. the Government have failed to implement the constitutional safeguards to the people of this State;

(MR. SPEAKER)

2. the Government has failed to bring legislation to introduce a minimum wages schedule to the agricultural labourer;

3. the Government is misusing the power for self-glorification and propaganda for the purpose of retaining power;

4. the Government is built on communalism and all the appointments and promotions are made on caste and religion instead of efficiency and ability;

5. the Government has failed to start adequate industries in the State to arrest the rampant growth of unemployment in the State."

Sri M. C. NARASIMHAN (Kolar Gold Fields).—I beg to move :

'The following words shall be added at the end of the Address :—

"but regret to note that the Council of Ministers have failed to maintain the progressive character of the State in that :—

1. The Government have failed to set up so far the State Finance Corporation ;

2. the Government have failed to take energetic steps to check the growing unemployment ;

3. the Government have failed to take steps sufficiently in advance to stop the fast rise in prices of pulses and cereals ;

4. the Government have failed to take measures to alleviate the sufferings of the poorer sections of the peasants by not distributing fallow lands and by not initiating debt relief measures ;

5. the Government have failed to evolve suitable measures for the protection of the rights of linguistic and other minorities."

Mr. SPEAKER.—Amendment moved:

'The following words shall be added at the end of the Address :

"but regret to note that the Council of Ministers have failed to maintain the progressive character of the State in that :—

1. the Government have failed to set up so far the State Finance Corporation ;

2. the Government have failed to take energetic steps to check the growing unemployment ;

3. the Government have failed to take steps sufficiently in advance, to stop the fast rise in prices of pulses and cereals ;

4. the Government have failed to take measures to alleviate the sufferings of the poorer sections of the peasants by not distributing fallow lands and by not initiating debt relief measures ;

5. the Government have failed to evolve suitable measures for the protection of the rights of linguistic and other minorities."

3 P.M.

Sri B. R. SUNTHANKAR (Belgaum City).—I beg to move :

'The following words shall be added at the end of the Address :

"but regret that—

1. no mention has been made of the border problems, the legitimate aspirations of the border people and the Satyagraha agitation that is going on in the Marathi areas of Belgaum, Karwar and Bidar districts since 1st November 1958 and why the Government has not yet implemented the assurance given in the Address of His Excellency the Governor to the first joint Session of this Legislature on 19th December, 1956 that the border issues would be settled through the Zonal Councils even after the expiry of a period of more than two years, and that no time limit for the settlement of the border issues is mentioned ;

2. there is no reference to the problem of linguistic minorities and how their rights and privileges will be safeguarded in the State ;

3. no mention is made of ways and means to eradicate the evil of growing corruption in the State ;

4. no mention is made of implementing the provisions of the resolution of the Nagpur session of the All-India Congress on land reforms and particularly the introduction of co-operative farming in the State."

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

‘The following words shall be added at the end of the Address :

“but regret that—

1. no mention has been made of the border problems, the legitimate aspirations of the border people and the Satyagraha agitation that is going on in the Marathi areas of Belgaum, Karwar and Bidar districts since 1st November 1958 and why the Government has not yet implemented the assurance given in the Address of His Excellency the Governor to the first joint Session of this Legislature on 19th December, 1956 that the border issues would be settled through the Zonal Councils even after the expiry of a period of more than two years, and that no time limit for the settlement of the border issues is mentioned ;

2. there is no reference to the problem of linguistic minorities and how their rights and privileges will be safeguarded in the State ;

3. no mention is made of ways and means to eradicate the evil of growing corruption in the State ;

4. no mention is made of implementing the provisions of the resolution of the Nagpur session of the All-India Congress on land reforms and particularly the introduction of co-operative farming in the State.”

Sri G. N. PUTTANNA (Tumkur).—
I beg to move :

‘The following words shall be added at the end of the Address :

“but regret that—

1. the Government have failed to take effective steps to arrest the abnormal rise in prices of essential commodities except by way of fixing prices of some agricultural produce ;

2. the Government have miserably failed in taking proper steps to establish the avowed socialistic pattern of society in the State ;

3. the Government have either wilfully neglected or failed to take proper action on persons who have been guilty of misappropriation of

Government property and the Government have also failed to collect arrears due to Government ;

4. the Government have not been able to put down the colossal misuse of public money in the execution of Government works and also in the administration of various departments ;

5. the Government have thoroughly failed to take effective steps to root out corruption in administration and have not acted properly in meting out justice to the services and in preventing disparity in the pay scales of Government servants ;

6. the Government have utterly failed to handle or solve the problems of beggary, labour, rural indebtedness, administration of justice, prohibition, poor and depressed classes or Scheduled Castes in the State.”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

‘The following words shall be added at the end of the Address :

“but regret that—

1. the Government have failed to take effective steps to arrest the abnormal rise in prices of essential commodities except by way of fixing prices of some agricultural produce ;

2. the Government have miserably failed in taking proper steps to establish the avowed socialistic pattern of society in the State ;

3. the Government have either wilfully neglected or failed to take proper action on persons who have been guilty of misappropriation of Government property and the Government have also failed to collect arrears due to Government ;

4. the Government have not been able to put down the colossal misuse of public money in the execution of Government works and also in the administration of various departments ;

5. the Government have thoroughly failed to take effective steps to root out corruption in administration and have not acted properly in meting out justice to the services

(MR. SPEAKER)

and in preventing disparity in the pay scales of Government servants;

6. the Government have utterly failed to handle or solve the problems of beggary, labour, rural indebtedness, administration of justice, prohibition, poor and depressed classes or Scheduled Castes in the State."

Before I call upon the mover of the motion, I refer to Rule 23 which says that the Chair may prescribe a time limit for speeches after taking the sense of the Assembly. I would like to know whether I should put a time limit.

Sri J. B. MALLARADHYA.—How many days are allotted, I should like to know.

Mr. SPEAKER.—Four days, including today.

Sri A. V. NARASIMHA REDDY (Bangalore South).—So far as the mover of the motion is concerned, there should be no time limit.

Mr. SPEAKER.—Then arises' what about the movers of amendments'?

Sri A. V. NARASIMHA REDDY.—The amendments themselves are sufficiently clear. We have to have time limit with respect to other speakers. Otherwise many speakers cannot take part.

Mr. SPEAKER.—What about Members from the Treasury Benches?

Sri T. MARIAPPA (Minister for Finance).—The total time that will be taken by us will not exceed 1½ hours.

Sri J. B. MALLARADHYA.—The movers of amendments are only seven or eight persons. So if the speeches are restricted to them, I do not think any time limit is necessary because four days are allotted for debate.

Mr. SPEAKER.—But a number of persons are willing to take part in the debate.

Sri J. B. MALLARADHYA.—If you are not going to restrict the time to be allotted to the mover, I am afraid in the same strain I do not think you can restrict the time to be allotted to the movers of the amendments.

Mr. SPEAKER.—Movers of the amendments do not stand on the same footing. But I can have consideration for the mover of the motion and the first speech that is going to be made on behalf of the Opposition. I can give more time to the Leader of the Opposition and even for the Minister who intervenes in the debate. I can give a little latitude. In the case of other members I would prefer to restrict the time.

Sri J. B. MALLARADHYA.—It is a question of giving thanks to the Governor for his Address. I am afraid there won't be much to say. When objections are raised and critical remarks are made by the members of the Opposition in respect of the Motion of Thanks, let the Government get the maximum amount of time. We would not try to stifle their opinion or expression of views. But equally on this side you must be generous to see that the fullest opportunity is given to anybody who wants to speak. The major portion of the time will have to be allotted to the Opposition. That is inevitable.

Sri M. C. NARASIMHAN.—I will read rule 23. It says: "The Speaker may, if he thinks fit, prescribe a time limit for speeches....." It says a time limit for speeches; it does not say for one speech. I do not know how you can read a meaning into this particular rule and say that you can make a distinction in relation to the mover of the Motion of Thanks and not in relation to others.

Sri A. V. NARASIMHA REDDY.—With the consent of the House it can be done.

Sri M. C. NARASIMHAN.—That is another matter.

Sri T. MARIAPPA.—These are very obvious things. You can leave it to the Chair.

Mr. SPEAKER.—Does not the word speeches include 'speech'? Looking into the provisions of other Rules, that distinction is always made that the mover of the motion may be given more time. If you say that I cannot make a distinction between one member

and another, that is not correct so far as this motion is concerned. In other words, that distinction is always made. The mover of the motion gets more time; a Minister also gets more time by way of reply. These are all obvious matters. That is why the mover of the motion gets more time.

Sri T. MARIAPPA.—Indeed, we have got three occasions—Discussion on Motion of Thanks, Budget Discussion and on Cut Motions.

Mr. SPEAKER.—If the Ministers can put restrictions on themselves, it is welcome.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆಂಚಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮೀ, ಗವರ್ನರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ನಡೆಸತಕ್ಕಂತಹ ಪಾರ್ಲಿಯಮೆಂಟ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷನೂ ಹೇಳತಕ್ಕಂತಹ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಇದು ಸಂಪ್ರದಾಯವಾಗಿರತಕ್ಕಂತಹದು ಆಗಿದೆ. ಈ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣಕ್ಕಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ದಿವಸಗಳು ಎಂದು ನಿಗದಿಯಾಗಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದಲ್ಲಿರುವ ನುಮಾರು ಎಳೆಂಟು ಜನರಿಗೆ ಹೇಳಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಇತರರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಲವು ಉಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ರೋಷ ದೋಷಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುವ ಒಂದು ಮಾರ್ಗ ಈ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಿಗಿರುವುದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕಾರಣವಿದೆ ಮತ್ತು ಗುರುತರವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೂ ಇದೆ. ಈ ಕಾಲವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ನಮಗೆ ಕಾಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪಾದವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಟ್ಟು ಇದು ಹತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳೆಂದು ಮಾಡಿದರೆ ಆದರಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅದು ಸರಿಯೂ ಅಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಮೂರು ದಿವಸದ ನಂತರ ಎಂದರೆ ಕೊನೆಯ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಹಾಕಬಹುದು. ಈ ಮೂರು ದಿವಸಗಳೊಳಗೆ ಎಷ್ಟು ಜನ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ತಮಗೇ ಗೊಳಿಸುವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಸರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿ (ಮಲ್ಲೇಶ್ವರ).—ಚಿಂತೆಯಿಟ್ಟು ಎಂದು ತಾವು ಮಾಡಿದರೆ ನಾವು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಯೇ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ತಾವು ಮೊದಲು ಎಷ್ಟು ಜನ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆನ್ನುವವರು ಇದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಒಂದು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಅದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಜನ ಮಾತನಾಡುವವರಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ತಮಗೆ ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ.—ಈಗ ಶ್ರೀ ಕೆಂಚಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿರುವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಮೂರು ದಿವಸಗಳ ನಂತರ ಏನಾದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಟ್ಟು ಹಾಕಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮೂರು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡು ಜನಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಲ ವಿನಿಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ನನ್ನ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ವಿಷಯವಾದುದರಿಂದ ನನಗೇನೋ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ನಿಗದಿ ಮಾಡೋಣವೆನಿಸಿದೆ.

Sri T. MARIAPPA.—The mover of the motion is agreeable for half an hour limit.

Mr. SPEAKER.—Mover, half an hour. Opposition Leader or the first speech from the Opposition, half an hour. Minister when giving reply, half an hour; the rest of the Members 15 minutes each.

Sri G. N. PUTTANNA.—It is not enough.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶೆಟ್ಟಿ.—ತಾವು ಹೇಳಿದಂತೆ ಈ ನಿರ್ಣಯದ ನೂಚಕರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವೆಂದುಮಂಟ್ರಗಳನ್ನು ತಂದಿರುವವರಿಗೆ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಗಿಂತ ಕಾಲವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಯಷ್ಟು ಕಾಲವನ್ನಾದರೂ ನಿಗದಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—There are less than 16 persons who have moved amendments.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆಂಚಪ್ಪ.—ಎರಡು ದಿವಸ ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ? ಮಿನಿಸ್ಟರು ಒಂದು ದಿವಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

Mr. SPEAKER.—Half an hour for the Leader of the Opposition, or the first speaker on the side of the Opposition and 20 minutes for the Members. Will that do?

Sri G. VENKATAI GOWDA.—We agree.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿ.—ನಮ್ಮಂತವರು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ. ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಗವರ್ನರ ಸ್ಪೀಚ್ ಮೇಲೆ ಭಾಷಣಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಾಡಲು ನನಗೆ ಒಂದು ಸದವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಕೆಲವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಪೇಪರ್ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಗೋ ಏನೋ ಚಾನ್ಸ್ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಲಿನ್ಸ್ ಕೊಡುವವರು ನಿವೇ

Sri B. K. PUTTARAMIYA.—I want a little clarification. He delegated me to speak on his behalf. ಅವೆಂಟ್ ಮೆಂಟ್ ಕಳುಹಿಸಿರುವವರು ಮೊದಲು ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ರಾನ್ಸ್ ಚೈಮ್ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ confuse ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. Within the Party, Leader of the Opposition, ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೇ ಮಾತನಾಡಿದೆ ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥ

(SRI B. K. PUTTARAMIYA)

ನಮ್ಮ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ವರ್ಷವರ್ಷಕ್ಕೆ ಬೇರೆಬೇರೆ ತರಹಾ ಮಾಡುವ ಬದಲು, ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮೂದು ಮಾಡಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—I shall look into it.

Sri M. RAMAPPA (Harihara).—The Leader of the Opposition may be called upon to speak and no time limit may be prescribed.

Mr. SPEAKER.—I have already given my mind.

Sri G. N. PUTTANNA.—You have placed your mind before the House but you have not come to the conclusion. As a matter of fact there should be no time limit to the Leader of the Opposition.

Mr. SPEAKER.—There is no such convention. I have treated the Leader of the Opposition on par with the Leader of the House.

Sri G. N. PUTTANNA.—Time limit is fixed with their (pointing to the Treasury Benches) consent. But it should not be a precedent.

Mr. SPEAKER.—Time limit is meant for all.

ಶ್ರೀಮತಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ ರಾಮಣ್ಣ (ಚಾಮರಾಜ ಪೇಟೆ).—ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಉಭಯ ಸಭೆಗಳ ಜಂಟಿ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ 28ನೆಯ ತಾರೀಖು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣಕ್ಕಾಗಿ ವಂದನೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಲು ನಾನು ಬಹಳ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಮುಂಚೆ ಇದುವರೆಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸಹೋದರರು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದು ಅನಗತ್ಯ ಎಂದು ಅರ್ಥ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ವಂದನೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುವುದು ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ವಿಧಿತವಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಈ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಕಡಮೆ ಕಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ, ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಸರ್ ಮಿರ್ಜಾ ಇಸ್ಮಾಯಿಲ್‌ರವರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಪ್ರಶಂಸೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕಂಥ ಎರಡುವಾಕ್ಯಗಳು ಅಮೂಲ್ಯವಾದುವು. ಮೈಸೂರಿಗೆ “ಮಾದರಿ” ರಾಜ್ಯವೆಂಬ ಮರ್ಯಾದೆ ಬಂದದ್ದು ಸರ್ ಮಿರ್ಜಾರವರ ಅಧಿಕಾರದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸೌಂದರ್ಯೋಪಾಸಕರಾಗಿದ್ದ ಸರ್ ಮಿರ್ಜಾರವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಗಳು ಸೌಂದರ್ಯ ನಗರಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳೂ ಮೈಸೂರು ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ

ಸುವರ್ಣ ಅಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯತಕ್ಕಂಥ ವಾಕ್ಯಗಳು. ಸರ್ ಮಿರ್ಜಾರವರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ಉಂಟಾಗಲಿ ಎಂದು ನಾನು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಕಳೆದ ವರ್ಷ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ನಮಗೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ, ಪ್ರಪಂಚದ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಉರುಳಿಕೊಂಡರೂ ಕೂಡ, ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹಿಂದುಳಿದ ದೇಶವಾದರೂ, ತನ್ನ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನೂ, ರೋಗರುಜಿನಗಳನ್ನೂ, ದಾರಿದ್ರ್ಯವನ್ನೂ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಬಲ್ಲವು ಎಂಬುದನ್ನು ಭಾರತದೇಶ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಮೈಸೂರಿನ ಪ್ರಜೆಗಳು ಮತ್ತು ಶಾಸನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು ಅವರ ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ.

ದೇಶಾಭ್ಯುದಯ ಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಳೆದವರ್ಷ ಸಾಧಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು, ಮತ್ತು ಈ ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂದಿರುವ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಕೂಲವಾದ ಒಂದು ಚಿತ್ರವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕೆಂಬುದೇ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಮುಖ್ಯ ಸಾರಾಂಶ. ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ದೇಶಾಭ್ಯುದಯ ಕಾರ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಯೋಜನೆಯಾದ ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡುವಾಗ, ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 18.7 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನೂ, ಎರಡನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 21 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವೆಚ್ಚಮಾಡಿರುವುದನ್ನೂ, ಮತ್ತು 1958-59ನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 25.7 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ವೆಚ್ಚವಾಗುವುದನ್ನೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಮಾಡಿದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಯೋಜಿಸಿದಷ್ಟು ಹಣ ಬರ್ಚಾಗದಿದ್ದು ದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯಾದ ಉಳಿತಾದ ಅದೃಷ್ಟದ ತೊಡಕುಗಳು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ, ಎಂದರೆ 1959-60ರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 32.5 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬರ್ಚಾಗತಕ್ಕಂಥ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್ ನೊಡನೆ ಯೋಚಿಸಿ, ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 15 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ದೊರೆಯಬೇಕೆಂದಿದೆ.

ಈ ವರ್ಷದ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಶರಾ ವತಿ ಹೈಡ್ರೋ-ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಪ್ಲಾಂಟ್ ಪ್ಲಾನಿನ ಕೋರಿ ನಲ್ಲಿ ಸೇರದಿರುವುದರೂ ಕೂಡ, ದೇಶದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರ ಶಿಪಾರ್ಟಿನಂತೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು, ಇದಕ್ಕೆ ಕೆಂಬಲಕೊಟ್ಟು, ಬೇಕಾದ ವಿದ್ಯೆಶಿವಿನಿಮಯ ಮತ್ತು ಯಂತ್ರಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ, ಹೈಡ್ರೋ-ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಯೋಜನೆಯ ಶಿಸ್ತಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿ, ದೇಶದ ಅನೇಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ವಿವಾಳವುಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸ್ವಾಗತಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

[SRI ALUR HANUMANTHAPPA in the Chair.]

ಪಾನ್ಸಿನಂತೆ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯುವುದಾದರೆ, ಈ ಹೆಜ್ಜೆ-ಎರಡು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡುತ್ತಾ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಈ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ 106 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಇದ್ದ 86 ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಈ ಸಾರಿ ಇನ್ನೂ 20 ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ನಿವಾಸಿಗಳೇ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರದ್ಧೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದೇ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾದಂಥ ಶ್ರದ್ಧೆವಹಿಸಿ, ಹೆಚ್ಚು ದವಸಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಬೇಕು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಮೇಲೆ ಈ ವರ್ಷದ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಒರೆಯುಂಟೇಷ್‌ ಶಿಬಿರಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಗವರ್ನರವರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ನಿವಾಸಿಗಳ ಜ್ಞಾನವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅಗತ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುವರೆಂದು ನಾನು ನಂಬುತ್ತೇನೆ.

3-30 P.M.

ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪದಿಂದ ಕಳೆದ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಳೆ ಬಂದು, ಭೀಮಾ, ಘಟಪ್ರಭಾ, ಮಲಪ್ರಭಾ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹಗಳು ವಿಪರೀತವಾಗಿ ವಿಜಾಪುರ ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳು ತೊಂದರೆಗೀಡಾದಾಗ ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ರಾಯಚೂರು, ಮೈಸೂರು, ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮದ ಸೂಚನೆಗಳು ಕಂಡುಬಂದಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಹಾರೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಯಿತು ಎಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ನೆನಪಿರುವರು ಮೆಚ್ಚಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಅಕ್ಕಿಯ ಬೆಲೆಯು ಹೆಚ್ಚಿದಂಥ ಸಾಲದಲ್ಲಿ 18 ಸಾವಿರ ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಬತ್ತವನ್ನು ಕೊಂಡು ಫೇರ್ ಪ್ರೈಸ್ ಡಿಪೋಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾರಾಟಮಾಡಿದುದಲ್ಲದೆ, ಅಕ್ಕಿ ಸಗಟರಾಜು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಭಾರಿ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ದಾಸ್ತಾನುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರೊಂದಿಗೆ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಗಿರಣಿ ಮಾಲೀಕರು ಹಾಗೂ ಗಿರಣಿಯಲ್ಲಿ ಬತ್ತ ಕುಟ್ಟಿಸುವವರು ಮಾರಾಟಮಾಡುವ ಅಕ್ಕಿಯ ಪೈಕಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಕ್ಕಿಯ ದಾಸ್ತಾನನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿರುವುದಾಗಿಯೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವ ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಹಾರೋತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಕೆಲಸ ಅಗತ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ಮನಗಂಡು 'ರಬ್' ಬೆಳೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. 'ಖರೀಡ್' ಬೆಳೆಯಿಂದ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಆಹಾರೋತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು

ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸಕಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂಬುದಾಗಿಯೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ವ್ಯವಸಾಯೋತ್ಪಾದನೆಯು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ನೆಲವನ್ನು ಉಳುವವನಿಗೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಬರಬೇಕು, ಶ್ರದ್ಧೆ ಬರಬೇಕು, ನಿರ್ಮುಚ್ಚಿತ್ತನಾಗಿರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಮನಗಂಡು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಲು ಒಂದು ಶಾಸನವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇನಾಂತಿ ಗ್ರಾಮಗಳ ರದ್ದಿಯಾತಿ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಈಗಾಗಲೇ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ 2,103 ಇನಾಂತಿಗಳ ಪೈಕಿ 1,782 ಇನಾಂತಿ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಫೆಬ್ರವರಿ ಒಂದನೆಯ ತಾರೀಖಿನಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಸಂಬಂಧವಾದ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ 1,212 ಇನಾಂತಿ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಮತಸಂಬಂಧವಾದ ಮತ್ತು ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಸಂಬಂಧವಾದ ಇನಾಂತಿಗಳನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸುವ ಅಧಿನಿಯಮವನ್ನು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಆ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಉಳುವ ರೈತನು ಭೂಮಿಯ ಸ್ವಾಮ್ಯ ಪಡೆದು ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಬೆಳೆ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧಕವಾಗುವುದು.

ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಮುಗ್ಗಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಮನಗಂಡು ಹಣವನ್ನು ಸಾಲದ ರೂಪವಾಗಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಧ್ಯಮ ಕಾಲಾವಧಿ ಸಾಲ ಅಲ್ಪ ಕಾಲಾವಧಿ ಸಾಲ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘ ಕಾಲಾವಧಿ ಸಾಲವೆಂಬುದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಂಜೂರುಮಾಡಿ ಕಳೆದಸಾರಿ ಅಲ್ಪ ಕಾಲಾವಧಿ ಸಾಲಕ್ಕಾಗಿ ಆರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಮಧ್ಯಮ ಕಾಲಾವಧಿ ಸಾಲಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ, ದೀರ್ಘ ಕಾಲಾವಧಿ ಸಾಲಕ್ಕಾಗಿ 70 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಒಟ್ಟು ಮಾಡಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಾಲ ಪಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಅವರ ಉದ್ದೇಶ ರೈತನು ಪಡೆಯತಕ್ಕ ಸಾಲಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಉತ್ಪತ್ತಿಗೂ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಸಹಕಾರಸಂಘಗಳ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಾಲದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆದಂಥ ರೈತನಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಮೂರರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಭಾಗದಷ್ಟು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ರೈತರೇ ಟೆಡ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ತೂಕದ ಬಟ್ಟೆಗಳ ಮತ್ತು ಅಳತೆ ಸಾಧನಗಳ ಅಧಿನಿಯಮವನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು, ಧಾರವಾಡ, ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ಈ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಪಶ್ಚಿಮ ತೀರದ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುವುದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಿಟ್ಟೆನು ತ್ತೇನೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿವ ಹೆದ್ದಾ

(ಶ್ರೀ ಮ ತಿ ಲ ಕ್ಷ್ಮೀ ದೇವಿ ರಾ ಮಣ್ಣಿ).—
ರಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಐದು
ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಸೇತುವೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕಾರ್ಯವನ್ನು
ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಗೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅತಿ ಮುಖ್ಯ
ವಾದುದು ಮಂಗಳೂರಿನ ಹತ್ತಿರ ಸೇತುವೆ ನದಿಗೆ
ಕಟ್ಟತಕ್ಕ ಸೇತುವೆ. ಈ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವ
ದಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ಟೆಂಡರ್ ಕರೆದು ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು
ಪೂರಂಭಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇರುವುದು ಸಂತೋಷದ
ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು-ಬಿದರೆ ಹೆದ್ದಾರಿ
ಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಕೆಲಸ
ಪೂರಂಭಿಸಿರುವುದರಿಂದ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ರಾಯ
ಚೂರಿಗೂ, ಉತ್ತರದಲ್ಲರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ನೇರ
ವಾದ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಏರ್ಪಡಿಸಲು ಶಿರಗುಪ್ಪೆಯ
ಹತ್ತಿರ ತುಂಗಭದ್ರಾ ನದಿಗೆ ಮತ್ತು ತಿಂಕಣಿಯ
ಹತ್ತಿರ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಸೇತುವೆಯನ್ನು
ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಬೆಂ
ಗಳೂರು ನಗರದಿಂದ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಗಾ
ದರೂಕೂಡ ಸಂಚಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯಲು
ಏರ್ಪಡಾಗುವುದು. ಇವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಪಶ್ಚಿಮ
ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವಭುತಮಾನ ಕಾಲಗಳ ಬಂದರು
ಗಳ ಪರಿಶೀಲನಾ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು
ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಗಣಿಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯತಕ್ಕ
ಖನಿಜಗಳನ್ನು ಬಂದರುಗಳಿಗೆ ಸಾಗಿಸಬೇಕಾದರೆ
ಉತ್ತಮ ರಸ್ತೆಗಳು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಮನ
ಗಡು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಎರಡೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ
ಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಪಡೆದು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು
ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ
ವರು ಕೈಗೊಂಡಿರುವರು. ಈ ರಸ್ತೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ
ಜಿಲ್ಲಾ ದೋರ್ಟುಗಳ ಸುಮಾರು 3,800 ಮೈಲಿಗಳ
ಉದ್ದದ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡುಬರುವ ಕಾರ್ಯ
ವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ
ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡು
ಬರಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಅಶ್ವಾಸನವನ್ನು
ಈಡೇರಿಸುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಈಗ ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ
ಮಾಡುತ್ತಾ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ
ಸರ್ಕಾರದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ
ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವು
ಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಭದ್ರಾವತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಬ್ಬಿಣ
ಮತ್ತು ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಸೇರಿದ “ಕಾಸ್
ಐರ್ಕ್ ಸ್ಪೆನ್ ಪೈಪ್” ಯಂತ್ರದಿಂದ ಹೋದವರ್ಷ
ಯಾವರೀತಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆದಿರುತ್ತವೆ, ಅದರ
ಪರಿಶೀಲನಾ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ಇದ್ದುವು, ಈಗ
ಯಾವರೀತಿ ಆ ಯಂತ್ರದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಿ,
ಅದರ ಉತ್ಪಾದನಾ ಶಕ್ತಿ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸುವ
ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿರು
ತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಕಾರ್ಖಾನೆಯವರು ಈಗ
ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈ
ಗೊಂಡು ಆ ಯಂತ್ರಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು
ಐದು ಸಾವಿರ ಟನ್ನುಗಳಿಂದ 20 ಸಾವಿರ ಟನ್ನುಗಳಿಗೆ
ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ
ದವರು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಪಿಂಗಾಣಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ
ವಿಷಯವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡುತ್ತಾ ಈ ವರ್ಷದ
ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳ ಆಪ್ಟೋಬೊಳಗಾಗಿ ಈ ಕಾರ್ಖಾ
ನೆಯು ಪರಮಾವಧಿ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಮಾಡುವ
ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆಂಬ ನಿರ್ಧಾರವು ಸ್ಯಾಂ

ತಾರ್ಹವಾದುದು. ಸಾಬೂನು ಕಾರ್ಖಾನೆಯ
ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ಅದು ತಿಂ
ಗಳೊಂದಕ್ಕೆ 100 ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದು
ಈಗ 600 ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ತಯಾರುಮಾಡುತ್ತಿರುವುದ
ಲ್ಲದೆ, ಅದರ ಪರಮಾವಧಿ ಪ್ರಮಾಣ 1,500 ಟನ್ನುಗಳ
ಷ್ಟು ತಿಂಗಳೊಂದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾದುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ
ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ರಾಜ್ಯ
ಪಾಲರು ತಿಳಿಸಿರುವುದು ಮೈಸೂರಿನವರಿಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಯ
ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಖಾಸಗೀ ಗಣಿಗಳವರು
ರಫ್ತುಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಮಾಣದ ಜೊತೆಗೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ
ಟನ್ ಮ್ಯಾಂಗನೀಸ್ ಅದುರನ್ನೂ, ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಟನ್
ಗಳಷ್ಟು ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದುರನ್ನೂ ಮಿನರ್ಸ್ ಡೆವಲಪ್
ಮೆಂಟ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಅವರು ಪರದೇಶಗಳಿಗೆ ರಫ್ತುಮಾಡಿ
ರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ವಿದೇಶೀವಿನಾಯ ಅನುಕೂಲ
ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೂ ದೊರಕುವುದೆಂಬ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಈ
ಮಾನ್ಯ ಸಭೆ ವಿಶೇಷ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡ
ಬೇಕೆಂದು ಬನ್ನಯಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅನೇಕ ಯೋಜನೆ
ಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ
ಏಳು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಎಸ್ಟೇಟುಗಳ ವಿರ್ವಾಡಿಗೆ
ಮಂಜೂರಾತಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅದರೂ
ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲರತಕ್ಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು
ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡದೇ ಇರುವು
ದನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಂಜ
ನಗೂದಿನಲ್ಲಿರುವ ಕವಿರಾ ಚೆಕ್ಸ್ ಟೈಲ್ ಗಿರಣಿಗಳೂ,
ಚನ್ನಪ್ಪಣದಲ್ಲರುವ ಮೈಸೂರು ಸ್ಪೆಕ್ ಸಿಲ್ಕ್ ಗಿರಣಿ
ಗಳೂ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಕ್ಯಾಂಪ್ ಟ್ಯಾಪ್‌ರಿಂಗ್
ಕಂಪೆನಿಯೂ ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗಿಯಲ್ಲಿರುವ
ಮೈಸೂರು ಮ್ಯಾಚ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳೂ
ಆರ್ಥಿಕ ಮುಗ್ಗಟ್ಟಿನಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡದೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ
ರುವುದನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದ
ವರು ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು
ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಸಹ
ಕಾರ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಪ್ರಗತಿ ಆಶಾದಾಯಕ
ವಾಗಿದೆಎಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ
ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಂಪಲ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯು 50
ಸಾವಿರ ಟನ್ನುಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಟನ್ನುಗಳ
ಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಬ್ಬನ್ನು ಹಿಂಡಿ, ಸುಮಾರು ಒಂದು
ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಸಕ್ಕರೆ
ಯನ್ನು ಮಾರಾಟಮಾಡುವುದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿರು
ತ್ತಾರೆ. ಪಾಂಡವಪುರದ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ
ಈ ವರ್ಷದಿಂದ ಕಬ್ಬನ್ನು ಹಿಂಡಿ ಸಕ್ಕರೆ ತಯಾರು
ಮಾಡುವ ಒಂದು ಕಾರ್ಯವೆಂಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂದು
ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಂಕೇಶ್ವರದ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ
ಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಬೇಕಾದ ರೈಸೆನ್ನು ಈಗ ಸಿಕ್ಕಿ
ದ್ದರೂ ಯಂತ್ರದ ಸಲುವಾಗಿ ಅವಶ್ಯವಾದ ವಿದೇಶೀ
ನಾಣ್ಯದ ವಿನಿಮಯ ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತೊಂದ
ರೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಬಹು
ಮಟ್ಟಿನ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ
ತಯಾರಿಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏರ್ಪಾಡುಗಳ
ನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ
ದೇಶ ಪ್ರಗತಿಯ ಉದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ನಿರ್ವ
ಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ
ವರು ಪೂಜ್ಯಾಪನಿಸಬೇಕಾದುದು ನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ವಿಷಯವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ
ಮಾಡುತ್ತಾ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ
ವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು

ಸರ್ಕಾರದವರು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳೇ ಇಲ್ಲವಿರುವುದನ್ನು ಮನಗಂಡು ಸುಮಾರು 2,200 ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದು ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಿವಾಧ್ಯವಾದರೂ, ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ಮಕ್ಕಳ ಮನೆಯ ಸಮಾಪದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 600 ಪ್ರೈಮರಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದೊಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯೂ ಗ್ರಾಮದಿಂದ ಒಂದು ಮೈಲಿಗಿಂತ ದೂರದಲ್ಲಿರದಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 1961-62ರೊಳಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೂ ಪ್ರೈಮರಿ ಶಾಲೆಗಳು ಒಳಗಟ್ಟಾದಂತೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಪೂರ್ಣ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ದ್ವಿತೀಯ ಪರಿಚಾರ್ಪಣೆ ಯೋಜನೆಯು ಮುಗಿಯುವವೇಳೆಗೆ ಖಾಸಗೀ ಜನರು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಂಥ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಗ್ರಾಂಟ್ಸ್-ಇನ್-ಐಡ್ ಸಹಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದೂ, ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳ ವಿದ್ಯಾನುಕೂಲತೆಗಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಈಗ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಂಥ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಒಂದೊಂದು ಹೈಸ್ಕೂಲನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆಂದೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದಂಥ ಅಂತರವೇನೆಂದೆಯೆಂದರೆ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಮಾದರಿಗನುಗುಣವಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮವನ್ನು ಏಳು ವರ್ಷಗಳಿಗೂ, ಸೆಕೆಂಡರಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮವನ್ನು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿ ದೇಶಾದ್ಯಂತವೂ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಒಂದೇ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯಲಿಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂಥ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ, ಕೈಪಿಡಿಗಳನ್ನೂ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಮಾಡಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಪ್ಪತಕ್ಕವುಗಳಾಗಿವೆ. ಇನ್ನು ಕಾಲೇಜುಗಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತ ಅವುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೇನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಸಲಹೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಹಾಗೂ ಕರ್ಣಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯಭಾಗಗಳನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಡಾ|| ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ವಾಮಿ ಮೊದಲಯಾರರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದುದರ ಕಡೆ ನಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಅ ಸಮಿತಿಯವರ ವರದಿ ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆಯೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅತ್ಯಂತ ಮೇಧಾವಿಗಳೂ ಮತ್ತು ಅನುಭವಿಗಳೂ ಆದ ಡಾ|| ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ವಾಮಿ ಮೊದಲಯಾರರ ವರದಿಯು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಪುನರ್ರಚನೆಗೆ ಅಮೂಲ್ಯ ಕಾಣಿಕೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯತಕ್ಕವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೃತಕ ಸಂಬಂಧವಿಗೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಯಂತೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ಹಿಂದೆ ಕೇವಲ 706 ಮಂದಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಿತ್ತು. ಈಗ ಅ ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನು 1718ಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಎಂದರೆ 1718 ಮಂದಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯಲು ಸ್ಥಳಾವಕಾಶವನ್ನು ಈಗ ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಚುರುಕಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಎರಡನೆಯ ಪರಿಚಾರ್ಪಣೆ ಯೋಜನೆಯ ಅವಧಿ ಪೂರೈಸುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಯಾವೊಂದು ಗುರಿ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೋ ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಎಂದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಧನೆಮಾಡಿದಂತಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಿಳಿಸಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ವಿದ್ಯಾವಂತ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಎಂದರೆ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ 476 ಮಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ನೀಡಲು ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿರುವುದಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಜನಪ್ರಗತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿದ ಪಕ್ಷಗಳುಂಟೇ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇದೇ ರೀತಿ ರೋಗಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಸಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. 1958 ರಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾದ ಎಂದರೆ 1958 ನೆಯ ಏಪ್ರಿಲ್ ಒಂದನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿನ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾದ ಮರೀ ರಿಯಾ ರೋಗವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳು ಇದೇ ರೀತಿ ಮುಂದುವರಿದಲ್ಲಿ 1963ರ ವೇಳೆಗೆ ಈ ರೋಗವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೂಲೋತ್ಪಾಟನೆ ಮಾಡಲು, ನಿರ್ವಾಮ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವುದು ಎಂಬುದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಗೌರವ ಅವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಕ್ಷಯರೋಗ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕ್ಷಯರೋಗಕ್ಕೀಡಾಗಿರತಕ್ಕ ಜನರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಇರಲಿ ಅಲ್ಲೆ ಅವರುಗಳಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಕೊಡುವಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು—ಈ ಎರಡು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಮೇಲಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಕ್ಷಯರೋಗ ನಿವಾರಣೆಯ ಅಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವಿರುವವರಿಗೆ ಏಷ್ಯ ಮಂದಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಕೊಡಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿತ್ತೋ ಈಗ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನೂರು ಮಂದಿ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಕೊಡಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಚಾಲ್ತಿ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಡೆಪಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ ಮುಖ್ಯ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ 130 ಇದ್ದವು. ಅವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನೇ 150ಕ್ಕೆ ಏರಿಸಲು ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಸದಾಗಿ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಆದರೆ ಕಟ್ಟಡದ ಕೆಲಸ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ನೀಡಿದ್ದ ಸಿದ್ಧ ಅವಧಿಗಿಂತಲೂ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಸಾಕಷ್ಟು ವೈದ್ಯರನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸತಕ್ಕ

(ಶ್ರೀ ಮತಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ ರಾಮಣ್ಣ.)—ನೀಕ್ಷಣ ಇದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕ್ಷಯರೋಗವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡಲು ವೈದ್ಯ ಇಲಾಖಾ ನಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಲು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರೊಂದು “ಕ್ಷಯರೋಗ ನಿವಾರಣಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ” ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ತೆರೆಯಲು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ನಿವೇಶನವನ್ನು ಕೊಡಲು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗಾಗಲೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿದರೆ ಕ್ಷಯರೋಗದ ನಿರ್ಮೂಲವು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಬೇಗ ಸಾಧಿಸಬಹುದೆಂಬ ಭಾವನೆ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಈಗ ಆನಂದಿ ದಾಕ್ತರುಗಳನ್ನು ವೈದ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ಇಲ್ಲಿ ಜಯಪ್ರದವಾದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ನಮಗೆ ದಾಕ್ತರುಗಳ ಅಭಾವ ನೀಗುವುದಲ್ಲದೆ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ರಾಜ್ಯಭಾಗಕ್ಕೂ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದು. ಇದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ವೈದ್ಯಕೀಯ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಅಭಾವವಿರತಕ್ಕ ನರ್ಸ್‌ಗಳೂ, ದಾದಿಯರೂ, ಸೂಗಿತ್ತಿಯರೂ, ಮಿಶ್ರತಂತಾನ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡಗತಕ್ಕ ವೈದ್ಯರುಗಳ ಅಭಾವವೂ ಸಹ ಈಗ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಅಭಾವವನ್ನು ನೀಗುವುದಕ್ಕೂ ಸಹ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೂ ಕೂಡ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಲು ಸರ್ಕಾರಿ ದ್ರವ್ಯ ಪೋಷಿತವಾದ ನಾಲ್ಕು ಆಯುರ್ವೇದ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ಬೋರ್ಡು ಒಂದನ್ನು ರಚಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ನೈಜವಾದ ಹಾಗೂ ನಿಖರವಾದ ಆಯುರ್ವೇದ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಒಂದು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಫಾರ್ಮಸಿನಿಯನ್ನು ಕೂಡ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ನೌಕರ ರಾಜ್ಯವಿಮಾ ಯೋಜನೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಐವತ್ತು ಸಾವಿರ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೂ ಮತ್ತು ಅವರ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೂ ಸಹ ವೈದ್ಯ ಸಹಾಯ ದೊರೆಯಲು ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು. ಈ ಕೆಲಸಗಾರರುಗಳಿಗೆ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿಕೊಡಲು 24 ವೈದ್ಯ ಶಾಲೆಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಒಂದು ನೂರು ಜನ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಲು ಅನುಕೂಲವಿರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನೂ ಸಹ ತೆರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ಪಾನನಿರೋಧ ನೀತಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಬಿದರೆ ಮತ್ತು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಮುಂದಿನ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಜಾತಿಯ ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಪಂಗಡಗಳವರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಲು ಅವರು ಈಗ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಅದು ಆರೋಗ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೇ ಅದರ ಮಾಲೀಕತ್ವವನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಿಯೂ ಹಾಗೊಂದು ವೇಳೆ ಆ ಸ್ಥಳಗಳು ಅನಾ

ರೋಗ್ಯವಾದವುಗಳಾಗಿದ್ದರೆ ಅಂಥ ಸ್ಥಳದಲ್ಲರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆಯೆಂದೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹರಿಜನರು ಇತರ ಜಾತಿಗಳಂತೆ ವಿವಾಹ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳಲು ಇಂಥ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿರುವುದು ಹರಿಜನರ ಮೇಲ್ಮೈಗೆ ಸಾಧಕವೆಂಬುದು ಪ್ರಶಂಸನೀಯವಾಗಿವೆ.

ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ನೌಕರರ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳಲ್ಲರ ತಕ್ಕ ಅಂತರದ ವಿಚಾರವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ರಾಜ್ಯ ಪಾಲರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳಲ್ಲರತಕ್ಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಹಿಂದೆ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಆದಾಯ ವೆಚ್ಚ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಗಲಿರುತ್ತದೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನೂ ಸಹ ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ ಹೀಗೆ ಒಂದು ರಾಜ್ಯದ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರದ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರತಕ್ಕದ್ದು ಯಾವತ್ತೂ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅವರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ಭೂದಾನ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅದರ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲು ಮುಂದೇನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನೂ ಸಹ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲೆಯವರೆಗೆ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ನಡೆಯಲಿರುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಿಂಹಾವಲೋಕನಮಾಡಿ ನಾವು ಮುಂದೇನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಆ ಒಂದು ಚಿತ್ರವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಭಾಷಣವು ದೇಶದ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅನೇಕ ಉಪಯುಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಅಭಿನಂದನೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈಗ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಭೆಯು ಮುಂದೆ ವಂದಿಸಿ ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಈ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ವಿ. ನರಸಿಂಹರೆಡ್ಡಿ—ಸ್ವಾಮಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿರತಕ್ಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಭಾಷಣ ದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆನು...

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ—ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು... ಧೀರ್ಮನ ಅವರು.—ತಾವು ಆಗ ಹೌಸಿನಲ್ಲರಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟೆನು.

Sri M. C. NARASIMHAN.—I want to know whether it is not necessary for the seconder of the Motion to speak about the motion.

Mr. CHAIRMAN.—The seconder is not present. Some other member rose and I gave him the chance.

Sri M. C. NARASIMHAN.—Is it not a convention for the seconder to speak immediately after the mover, in support of the Motion of Thanks?

Sri A. V. NARASIMHA REDDY.—The Motion of Thanks has already been seconded. Now it remains for members to express their opinions.

Sri B. K. PUTTARAMIYA.—The movers of amendments should be given priority.

Sri G. N. PUTTANNA.—Just before you took the Chair, it was decided that the members who moved amendments should be given preference in accordance with the list.

Next in accordance with the serial number of the Hon'ble Members who have moved the amendments, he should have been given the chance. But there I do not find the name of the Hon'ble Member who has stood up on his legs just now.

Mr. CHAIRMAN.—I will explain. Sri Puttaramiya was not in the House when Srimathi Lakshmidēvi Ramanna finished her speech. Then I called upon Sri Narasimha Reddy to speak because he stood up and wanted to speak.

Sri B. K. PUTTARAMIYA.—I was just getting in.

Sri G. N. PUTTANNA.—I have raised a point of order, but no ruling has been given. Preference must be given to the members who have moved amendments. That was decided long before you resumed the Chair and that cannot be annulled now. I want a ruling.

Mr. CHAIRMAN.—When Srimathi Lakshmidēvi Ramanna finished her speech I observed Mr. Puttaramiah was not in the House. Even the Leader of the Opposition was not in the House. Sri Puttanna did not stand up to speak. I observed Sri Narasimha Reddy wanting to speak. So, I have given him the opportunity.

[**Mr. SPEAKER** in the Chair]

Sri K. KENCHAPPA.—On a point of order. My point of order is this. When

a proposition is moved by some member, when it has to be seconded, if the seconder was not present, for want of a seconder, the motion would not be seized by the House. Sri Koujalgi was scheduled to second the motion. Sri Koujalgi was not there to second the motion, but some one else was asked to speak. So, it is out of order to consider a proposition which is not seconded.

Sri N. RACHIAH (Minister for Social Welfare and Excise).—I would like to clarify the position. There seems to be some confusion. The parliamentary procedure is, whenever there is a motion, as you are yourself kindly aware, the mover of the motion moves a motion actually; the next item would be that any member of the House can second the motion. But here, what happened was, immediately after the mover concluded, no member from the Opposition, whether he had moved an amendment or not, stood up, with the result that Hon'ble Sri Narasimha Reddy stood up. The Chair was pleased to call him to second the motion and also to speak in support of the motion. Now, there is absolutely no reason to take objection. Immediately after his speech is over, any Hon'ble Member from the Opposition may speak.

4 P.M.

Sri A. V. NARASIMHA REDDY.—In the House when the prime mover, that is, the mover of the Motion of Thanks concluded her speech, neither any of the other members that tabled the amendments nor any other members on the Opposition side stood up to take a chance to speak.

Sri G. N. PUTTANNA.—I am raising a point of order. Earlier you were pleased to decide about the order in which the members should be given chances to speak. First the mover of the Motion of Thanks, next the member who seconded it, then the Opposition Leader and the movers of the respective amendments. I was sitting in the House all through. Sri Alur Hanumanthappa was probably not aware of these things. Now to make a statement that none of us got up and none of us

(SRI G. N. PUTTANNA)

was here, is not correct. The precedent is, whether a member of the Opposition stands or not, the next chance must be given to the Leader of the Opposition.

Mr. SPEAKER.—I have understood that you did stand.

Sri M. C. NARASIMHAN.—I wish to submit one point. It so happened that we were only two on this side in the House—myself and Sri G. N. Puttanna—at the time Smt. Laxmidevi Ramanna concluded her speech. In fact, I was in another seat; I did not want to speak in some other seat; I actually rushed to my seat, thinking that I would be given a chance to speak when there were not many members in the Opposition. I came to my seat and Sri G. N. Puttanna was also sitting. The conclusion of the speech by Smt. Laxmidevi Ramanna was so sudden that it was unexpected. I was rushing to my seat actually to speak.

Mr. SPEAKER.—It appears that the Opposition members did not rise after the conclusion of the speech of Smt. Laxmidevi Ramanna. Let us be clear about that. Secondly, Sri Narasimha Reddy was called by the Chairman who was presiding. These two things are clear. Immediately I came. I am only concerned whether the Hon'ble Members from the Opposition rose or not. It appears they did not rise. Even if they did so, I take it that they did not catch the eye of the Chairman. I do not in any way subscribe to the fact that there is a convention that the Opposition members should be called after the mover of the motion makes his speech, but that is an understanding, but not a convention. But in the present case as nobody from the Opposition stood up, the Chairman called Sri Narasimha Reddy who caught his eye.

I am not also able to understand another point. Supposing Sri Narasimha Reddy speaks now, the Opposition will not be deprived of the chances but will be afforded full opportunities of having their say in the matter. I cannot understand how in any way the rights of the Opposition in this respect are

curtailed. Let Sri Narasimha Reddy finish his speech. He will take twenty minutes and after him I will call the Opposition member.

Sri G. N. PUTTANNA.—I want a little clarification. To catch the eye of the Speaker, I want to know the method we have to adopt.

Mr. SPEAKER.—No member sitting in the seat can catch the eye of the Speaker. A member who wants to catch the eye, must necessarily rise. It is sufficient if he stands in the seat.

*ಶ್ರೀ ಎ. ವಿ. ನರಸಿಂಹರೆಡ್ಡಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈಗತಾನೇ ಶ್ರೀ ಮತಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿ ರಾಮಣ್ಣ ನವರು ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಉಭಯನದನಗಳ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾಡಿದಂಥ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ವಂದನಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತಾ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ 1952 ರಿಂದ ಕೆಲವು ಮಾಹಿತಿ ಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಮುಖರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಸುಮಾರು ಏಳು ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವರ್ಷ ಅವರ ಸ್ಥಾನೀರತಕ್ಕೆ ಭಾಷಣ ಬಹಳ ಸಂತೋಷಕರವಾದುದೂ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವಿಕತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದುದೂ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಎದುರು ಪಕ್ಷದ ಮಿತ್ರರು ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದುದು. ಅವರು ಅವರ ಒಂದು ಒಡ್ಡತನ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ವಿರೋಧ ಮಾಡುವ ಅಂತವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸತ್ಯವನ್ನು ಹುಡುಕುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆ ಭಾಷಣವನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ.....

Sri G. N. PUTTANNA.—I raise to a point of order, Sir. The Hon'ble Member while speaking said, "ವಿರೋಧ ಮಾಡುವ ಅಂತವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸತ್ಯವನ್ನು ಹುಡುಕುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ.....". ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ಸತ್ಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಳಸೋಣವೆಂದು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವವರ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್‌ನ್ನು ಎತ್ತುವುದರಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರು ಶಾಂತ ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಎತ್ತುವುದು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹರೆಡ್ಡಿಯವರು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಸತ್ಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಸತ್ಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಮುಂತಾಗಿ ಹೇಳುವ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳುವ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಇಲ್ಲ.

Sri A. V. NARASIMHA REDDY.—I brought to the notice of the Chair the words used by my friend Sri G. N. Puttanna regarding 'Congress Topi'. These words must be expunged from the Proceedings.

Mr. SPEAKER.—I have already said that the Opposition has full right to criticise the Congress Members and the Congress Members also have full right to criticise the Opposition Members. Something said against Gandhi cap is not going to change its colour.

Sri A. V. NARASIMHA REDDY.—I shall leave the matter at that.

ಅದರಿಂದ ಈಗ ಗವರ್ನರ್‌ರವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಒಂದು ಸಹೃದಯತೆಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿಸೋದಿರಲೇ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸರಕಾರದವರು ಎಷ್ಟು ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ತೀವ್ರಾಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ಈ ದೇಶದ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಮುಂದೆ ಏನೇನು ಆಶೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಆಶೆಗಳೇನೋ ಬಹಳ. ಆದರೆ ಈ ಆಶೆಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಈಡೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳೊಳಗಾಗಿಯೇ ಆಗ ಬೇಕೆನ್ನುವುದು ಬಹುದೊರವಾದ ಅಂಶ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು, ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಒಂದು ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಆತ್ಮೋತ್ತರಗಳನ್ನು ನಾವು ರೆಕ್ಕೆ ಹಾಕಿಸೋದುವುದಾದರೆ ಈ ಆಶೆಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಈಡೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಐದಾರು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನಾದರೂ ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡದೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ತಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ. ಇರುವ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ, ಇರುವ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದು ಚುರುಕಿನ ಪ್ರಗತಿಮಾಡಬಹುದು, ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನತಕ್ಕ ಅಂಶಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿಸೋದಿರಲೇ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸರಕಾರದವರು ಮಾಡುತ್ತ ಇರುವ ಕೆಲಸಗಳ ಬಗ್ಗೆಗೆ ನಾವು ತುಂಬಿದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ನಿರ್ಣಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಂಡಿಸಿರುವ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನೂ ಸಹ ನಾನು ಓದಿಸೋದಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಎಂದರೆ ಗವರ್ನರ್‌ರವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಇರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅಂಶಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ? ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಎನ್ನತಕ್ಕ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನೂ ಕೂಡ ನಾವು ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ವಿಷಯವೂ ಆಗಿದೆ. ಪಾನನಿರೋಧದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ಸಲ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಎದುರು ಪಕ್ಷದ ಸ್ನೇಹಿತರು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರುಮೊಗಂ ಅವರು ಈ ಪ್ರೋಟಿಬಿಷನ್‌ನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೆಗೆದುಹಾಕಿದರೆ ಇದರಿಂದ ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವಂತೆ ಇತರ ಸ್ನೇಹಿತರೂ ಹಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಎರಡು ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲೇ ಮಾಡಲು

ಮತ್ತು ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಸಂಹೇಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡಲು ಎನ್ನತಕ್ಕಂತಹದನ್ನು ನಾವು ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಈಗ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಗತಿದಾಯಕವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಟೀಕೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಸರಕಾರದವರು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಒಂದೊಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಸರಕಾರದವರು ಈ ಪಾನನಿರೋಧದ ನೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಟೀಕೆಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದೇನೋ ಸುಲಭ. ನಾವು ದೇಶದ ಒಂದು ಚಿತ್ರವನ್ನು ಕಲ್ಪನೆಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ಎರೆಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಕೆಲಸಗಳಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಅರಿತು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಇದಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದರೂ ಏನೂ ಕೆಲಸಗಳಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಅವಾಸ್ತವಿಕವಾದುದು. ನಮ್ಮ ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೋತ್ತರಗಳ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಕೆಳಗುತ್ತಿರುವ ಪ್ರತ್ಯೋತ್ತರಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ ಅವರ ಆಶೆಗಳು ಏನು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗೆ ರಸ್ತೆ ಇಲ್ಲ; ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಹಾಲಿಲ್ಲ; ಒಂದು ಟೆರ್ರಾ ಬೋರ್ಡಿನ ರಸ್ತೆ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ; ಇದನ್ನು ಚಾರು ಮಾಡಿಸಬೇಕು, ಇತ್ಯಾದಿ, ಹೀಗೆ ಇಂತಹ ಆಶೆಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸರಕಾರ ಪೂರೈಸಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಅವರ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಭೂಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶದಲ್ಲರುವ ಹಿಡುವಳಿದಾರರನ್ನು ವರ್ವರನ್ನೂ ಮಿತಿಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆನ್ನುವವರೂ ಕೆಲವರು. ಹಿಂದೆ ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ 3,600 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪರಿಮಿತಿಯೇನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅದು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಗೇಣಿದಾರರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದೂ ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದರು.

ಒಂದು ಗುರಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒಂದು ಆದರ್ಶವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸರಕಾರವೇನೋ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ರಗತಿದಾಯಕವಾದಂತಹ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದುದಾದರೆ ಅವನ್ನು ಸರಕಾರ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದರಂತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲನ್ನು ಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ; ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಹೇಳಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಭೂಸುಧಾರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಭಿನ್ನವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿವೆ; ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅವರು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಒಂದು ಶಾಸನವನ್ನು ಆಯಾ ನಿಯಮಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದ ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಭೂಸುಧಾರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ 3,600 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮಿತಿ ಹೆಚ್ಚು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸುಲಭ. ದೇಶದಲ್ಲೇಗಲೇ ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಪಾರ್ಟಿಯ ಆಫ್ ಸೋಷಲಿಸ್ಟ್‌ನಂತೆ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಈಗಾಗಲೇ ಆರೀತಿ

(SRI A. V. NARASIMHA REDDY)

ಯಾದ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನೂ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು ಸರಕಾರದವರು ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನಾಂ ಅಬಾಲಪನ್ನಾಗಿದೆ; ಚೆನೆನ್ನಿ ಕಾನೂನಾಗಿದೆ. ಈಗ ಗೇಣೀದಾರರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾನೂನನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಆದ ಮೇಲೂ ಈ ಭೂಮಿಯ ಹಿಡುವಳಿಯ ಒಂದು ವಿತಿಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಡಬೇಕೆಂದು ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಮ್ಮು ಕಾರ್ಯಕಲನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಸರಕಾರ ಏನೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸತ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಹೀಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದರಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಗತಿಯ ಹಾದಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಮುನ್ನಡೆಯುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಗವರ್ನರ್ ರವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆರೋಪನೆಮಾಡಿ ಉಪಯುಕ್ತ ವಿವರವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಭಾಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ವಂದನೆಯನ್ನರ್ಪಿಸುವ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಈಗ ಸಭೆಯು ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡಿ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರೂ ಇದನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಈ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾವು ಗವರ್ನರವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಅವರ ಈಚಿನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಏನಾದರೂ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧನೆ ಒಂದು ವಿಧವಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿದೆಯೇ, ಏನಾದರೂ ತಿರುಳಿದೆಯೇ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ, ಅವರ ಭಾಷಣ ತಿರುಳಿಲ್ಲದ ಭಾಷಣವಾಗಿದೆ. ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸರ್ವೇಕದೇ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೇ ಹೇಳಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಹೊಸದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಸರ್ಕಾರ ದೇಶಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಏನು ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂದಿದೆ ಎಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಅಂಶಗಳೇನೂ ಇಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡದಾದ, ಮಹತ್ವವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿಲ್ಲ; ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸರ್ವೇಸಾಧಾರಣವಾದ ಸರ್ಕಾರದ ದಿನಚರಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಹೇಗೆ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಮೂದಿಸಿದೆ. (ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಏನಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ ನಾವು ಮಾತನಾಡುವಾಗ, ಬೇರೆಕಡೆ ಭಾಷಣಗಳು, ಚರ್ಚೆಗಳು ಆಗುವುದರಿಂದ, ಸರಿಯಾಗಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ).

Mr. SPEAKER.—Order, order.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ.—ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಸರ್ಕಾರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಭಿತ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ತತ್ವವನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅದು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಅವರು ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದನ್ನೇ ಮರೆತಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ಅಂಥ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಅವರಸರ್ಕಾರ ಏನನ್ನೂ ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಕುಂಠಿತವಾಗುವುದಕ್ಕೆ

ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ಅಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಸರ್ಕಾರ ತಂದಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಕೊಲೆಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ವಿರೋಧಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ತುಳಿಯುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ವಿರೋಧಪಕ್ಷಗಳ ಬಲವನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸಿ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ಕಟ್ಟಲೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆತರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ದುರಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಮುಂತಾದ ಹಲವು ಅಪಾದನೆಗಳು ಆಳುವ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಇಲ್ಲಿ ನಾವೇನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ; ಪಿ. ಎಸ್. ಪಿ. ಯವರೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ.—ಮುಂದೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದೇ ತೋರಿನುತ್ತದೆ—ಇಲ್ಲಿ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಇಷ್ಟು ಸಹನೆ ಇಲ್ಲದಿರುವಾಗ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಹೇಗೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತದೆ?

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗದ ಹಾಗೆ ಅಥವಾ ಅದರ ಅವನತಿಗೆ ಏನೇನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವೆಂದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಪಕ್ಷ, ಅಪಕ್ಷದ ಮುಖಂಡನನ್ನು ಚುನಾಯಿಸುತ್ತದೆ. ಮುಖಂಡ ಚುನಾಯಿತನಾದ ಮೇರೆ, ಯಾವುದಾದರೂ ಹೊರಗಡೆ ರಾಜ್ಯಗಳವರು ಆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವಾಗ, ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಯಜಮಾನನನ್ನು, ಚುನಾವಣೆಯಾದ ಪಕ್ಷದ ಯಜಮಾನನನ್ನು ಮೊದಲು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ನೆಹರೂವರು ಆಳುವ ಪಕ್ಷದ ಮುಖಂಡರು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ತತ್ವದ ಪ್ರಕಾರ, ಅವರು ಈ ದಿವಸ ಇಡೀ ಭರತಖಂಡದ ಮುಖಂಡರು. ಚೈನಾದೇಶದ ಮುಖಂಡರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವಾಗ, ಪೋಲಿಗ್ರಾಂ ಹಾಕುವಾಗ ಕೂಡ, ನಮ್ಮ ಪ್ರೈಮ್ ಮಿನಿಸ್ಟರನ್ನು ಕೇಳದೆ ಅವರು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಕೇಳದೆ ಪೋಲಿಗ್ರಾಂ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಒಂದು ಕನ್ ವೆನ್ಷನ್. ಅದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುದು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡತಕ್ಕಂಥದು. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಯನ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯ ಚುನಾವಣೆಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಆತ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಪ್ರಕಾರ ಆ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಯನ್‌ನ ಮುಖಂಡ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೇ ಬೇಕು. ಹೀಗಿರುವಾಗ, ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮಗೂ ಜವಾಬ್ದಾರರು; ಬರೀ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲ, ಅವರು ನಮಗೂ ಜವಾಬ್ದಾರರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಯನ್‌ಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದರೆ, ಆ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಯನ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವರ ಪೋಲಿಗ್ರಾಂ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡುವಾಗ, ಅಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಸೋತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು ಯಾರುಯಾರಿರುತ್ತಾರೋ, ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಬಿದ್ದವಾಗಿ ಯಾರಿಗೆ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಗಳಿಲ್ಲವೋ,

ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ, ಅಂಥವರನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು.....

ಶ್ರೀ ಎ. ವಿ. ನರಸಿಂಹರೆಡ್ಡಿ.—ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಪ್ರಕಾರ, ಕಾನೂನು ಅವರಿಗೆ ಸ್ಥಾನಮಾನವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆಯೇ.

Mr. SPEAKER.—Order, order.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ.—ಅಸೆಂಬ್ಲಿಗೆ ಚುನಾಯಿತನಾದ ಮುಖಂಡ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ತತ್ವದ ಪ್ರಕಾರ ಆ ಸ್ಥಳದ ಮುಖಂಡ. ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಜಾಗ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋಗಿರತಕ್ಕಂಥವನಿಗೆ, ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಗೌರವ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೀರಿ. ಚುನಾಯಿತನಾದವನು ಗೌರವಸ್ಥ ಎಂದು ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಡಿಕ್ಲೇರ್ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ಮರಾಠೆ ಕೊಟ್ಟಿರಬೇಡ. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಮರಾಠೆ ಇಲ್ಲದವನನ್ನು, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಅಫೀಸರುಗಳ ಮುಂದೆ ಅವನ ಮೆರೆವಣಿಗೆ ಮಾಡಿ, ಜನಗಳ ಮುಂದೆ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಪ್ರಕಾರ ಚುನಾವಣೆಯಾದವರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಾರದು, ಎಂದು ಅಫೀಸರುಗಳಿಗೆ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ನೀವು ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸೇತರರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನೀವು ಕೇಳಿದರೆ ಬಲಹಾಕುತ್ತೇವೆಂದು, ಇಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಗಳು—ಎರಡು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಏಜೆಂಡ್ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ—ಹೇಳಿರುವುದು ನನ್ನ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಒಂದೇ ಒಂದು ಅಂಶ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸೋತ ಸದಸ್ಯರು, ಎಂದರೆ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಟ್ಯಾಬ್ಲೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾರು ಮರಾಠೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೋ.....

ಶ್ರೀ ಎ. ವಿ. ನರಸಿಂಹರೆಡ್ಡಿ.—ಎರಡನೆಯಲ್ಲಿ ಸೋತರೆ ಮರಾಠೆ ಹೊರಟುಹೋಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜನ ಒಟ್ಟುಕೂಡದೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಒಬ್ಬ ಜನರ ಪ್ರೀತಿಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗದೆ ಇರಬಹುದು.

Mr. SPEAKER.—Order, order. ಜನರು ಯಾವುದೇ ಹೊಂದೆ ಮರಾಠೆ ಹೋಯಿತು ಎಂದು ಅವರು ಭಾವನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಅದು. ಮರಾಠೆಹೋಯಿತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕೆಲವರು ಒಪ್ಪಬಹುದು, ಕೆಲವರು ಒಪ್ಪದಿರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ.—ನಾನು ಕೂಡ ಆ ಸೆನ್ಸಿಟಿವ್ ಹೇಳಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ, ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಸೋತವನಿಗೆ ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಜನರ ನಂಬಿಕೆ, ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಅರ್ಥ:—

4-30 P.M.

ಅದರ ಅರ್ಥ ಅವಿಶ್ವಾಸವೆಂದು. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವುದೇ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ಕೊಡುವಾಗ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಜನ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಾ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನೀವು ಒಗ್ಗಿರಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ನೋಚರೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅಧಿಕಾರಸೂತ್ರದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಇಂಜಿಯರುಗಳಿಗೆ ಜೀಪನ್ನು ಮಿಸ್‌ಯೂಜ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಜೀಪುಗಳನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಬಾರದು.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—If the Hon'ble Member were to yield for a moment.....

Sri B. K. PUTTARAMIYA.—I do not yield now. I have to complete my speech. The Minister would have his chance of reply.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—That shows the weakness on your part.

Sri B. K. PUTTARAMIYA.—It is not a weakness. When my friend Sri Mallaradhya wanted to interrupt the Hon'ble Minister when he was replying to the resolution on the Sharavathi Valley Project, the Minister did not yield. Does that mean that there were weaknesses in the Hon'ble Minister's stand on the resolution?

ಸರ್ಕಾರೀ ಜೀಪುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳ ಮಾತಿಗೆ ಗೌರವ ಕೊಡಬೇಡಿ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಡಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಡಿ, ಪಿಕ್‌ಪ್ ನಾಲೆ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರು ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಗುದ್ದಲೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ದುರುಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಒಂದು ಕಂಕ ತಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಅವಹೇಳನಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದುಸಾರಿ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರನ್ನು ಕರೆಸಿದ್ದೆವು. ಪ್ರಜಾ ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿಯವರಾದ ನಾವು ಮತ್ತು ಪಾರ್ಟಿ ಮುಖಂಡರು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಮೆರೆವಣಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಮೆರೆವಣಿಗೆಯ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಮೆರೆವಣಿಗೆ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆವು. ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಜಾಗವಿಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಪಾಲರೊಬ್ಬರೇ ಕಾರಿನಲ್ಲಿರಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದೆವು. ಆಗ ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹೇಗೌಡರು ಮತ್ತು ಇತರ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಇದ್ದರು. ಆಗ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನುಮಾಡಿದರೆಂದರೆ, ನಾವು ಯಾರಾದರೂ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರೆ ನಮಗೂ ಗೌರವ ಬರುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದೋ ಏನೋ ಸಹಕಾರ ಸಚಿವರು ಯಾರೋ ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಕಾರಿನೊಳಗೆ ತಳ್ಳಿ ಅನಂತರ ಅವರೂ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮೆರೆವಣಿಗೆ ಬಂದರು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಗೌಡ.—ಅವರು ಸಹಕಾರ ಮಾಡಿದರು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ.—ಅದು ಸಹಕಾರವಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ತುಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಆಗದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಇಂತಹ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಮಾರ್ಗಗಳು ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಬಂದು ವಿರೋಧಪಕ್ಷವನ್ನು ಕುಂಠಿತವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸೇಫ್ಟಿ ಇಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಅನಾಹುತಗಳು ನಡೆದಿದ್ದರೂ, ಅವುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ

(SRI B. K. PUTTARAMIYA)

ತೀವ್ರವಾಗಿ ಗಮನಿಸದೆ ತಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯವೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಅನ್ಯಾಯ, ಅಕ್ರಮ, ಅಧರ್ಮಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇರುವುದಲ್ಲದೆ ಅವುಗಳ ತಳಹದಿಯಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರ ನಿಂತಿರುವುದೇ ಏನೋ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಜನ ಅನ್ಯಾಯಗಳ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟರೂ ಸುಳ್ಳು, ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷ ಬೇರೆ ಪಾರ್ಟಿ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಅಧಿಕಾರದ ರಾಲಸೆಯಿಂದ ಅನೇಕ ಪೋಲೀಸ್ ಆಫೀಸರುಗಳು ನ್ಯಾಯವಾದಿಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಹೆರಾನ್ ಮಾಡುವುದು, ಹಿಂಸೆ ಮಾಡುವುದು, ಮತ್ತು ಇತರರನ್ನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು, ಬೆಂಬಲಿಗರು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಪೋಲೀಸಿನವರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡುವುದು. ಇಂತಹವುಗಳನ್ನು ಅನೇಕವೇಳೆ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದರೂ, ಅತ್ತಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಲಕ್ಷ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ರಕ್ಷಣೆ ಒದಗುತ್ತಾ ಇರುವುದು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸುದ್ದಿವ. ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲರುವ ಹಾಗೆ ಮಿಲಿಟರಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮಿಲಿಟರಿ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶಕ್ಕೆ ರಾಯಲ್ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಇವತ್ತೂ ಸೌಖ್ಯವಾಗಿರಬಹುದು. ಮಿಲಿಟರಿಯವರು ರಾಯಲ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ನಾವು ಬದುಕಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಏನಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ, ಪಟ್ಟಲ ಶ್ಯಾನು ಭೋಗರನ್ನೂ ಕೂಡ ಪಾರ್ಟಿ ಟೂಲಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಒಬ್ಬ ಶ್ಯಾನುಭೋಗರು ಅಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾಗ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಅವರ ಎದುರಿಗೆ ಆ ಶ್ಯಾನು ಭೋಗರನ್ನು ಕರೆಸಿ, ಅವರಿಗೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ಯಾಮಿಕ್ ರಿಲೀಫ್ ಕಮಿಟಿ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಊರಿಗೆ ಒಂದು ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಹಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಕೊಡಿಸಿದೆ. ರಾಸ್ತೆಯ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದಾಗ ಶ್ಯಾನುಭೋಗರು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮುಂಚೆ ತಾನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ, ಇಲ್ಲಗೆ ರಸ್ತೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾನು ರಸ್ತೆ ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೆ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಶ್ಯಾನುಭೋಗರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮುಂದೆಹೇಳಿಕೊಂಡು ...

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ.—ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಕೈತೋರಿಸುತ್ತೀರಲ್ಲ! ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ.—ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಲಂಗಾರದೇಯವರು ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಟೂರ ಬಂದಿದ್ದರು. ಶ್ಯಾನುಭೋಗರು ತಾನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಇನ್ನಾರೋ ಅವಿಶ್ವಾಸಗಳಿಸಿರುವ ಇವರು ಕಟ್ಟಿಸಿದರು ಎಂದು ಅಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಹೇಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ? ಹೀಗಿರುವಾಗ ಡೆಮೋಕ್ರಸಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆಯೇ? ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಸ್ಪತ್ರೆ ಸ್ವಾರಂಭಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಇಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕರೆದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದರು. ಆರೋಗ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಚನ್ನಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಬಂದು

ಏನು ಮಾಡಿದರು! ಇವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಮುಕ್ಕಾಲು ಮೈಲಿ ಜನ ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡಿದರು. ನಾನು ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸದಸ್ಯ ನಾದ್ದರಿಂದ ಜನಗಳು ಬಂದು ನನ್ನನ್ನೂ ಕರೆದರು. ಅವರು ಬಂದು, ಅವರಿಗೆ ಬೇಕು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಗೌರವಮಾಡಿದರು. ನಾನು ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಆ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದೆ. ಆ ರೀತಿ ಅವಿಶ್ವಾಸ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ದರ್ಶಕಪಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟು ಓಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗಲಾಟೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇಪ್ಪತ್ತು ಜನಗಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರು. ನನಗೆ ಅರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲರವರು ಕಾರು ಕೊಟ್ಟರು; ಅವರ ಹಿಂದೆ ನಾನೂ ಹೋದೆ. ಅಲ್ಲಿಯವರು ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು, ಜಗಳಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕರೆಯಲಿಲ್ಲ, ಅವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಜನ ಎಂದು ಕರೆಯಲಿಲ್ಲ, ಅವರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದರು. ದೇಶದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು; ಅವರು ನಮಗೂ ಕೂಡ ಮಂತ್ರಿಗಳೆಂದೇ ಕರೆದರು ಅವರು ಹೋದ ತಕ್ಷಣ ಗಲಾಟೆಮಾಡಿ ಫಂಕ್ಷನ್ ಕಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವು ಜನರು ಬಂದಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಜನ ಸೇರಿದ್ದರಿಂದ ಇವರು ಫಂಕ್ಷನ್ ಕಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಇವರೇ ಕಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೋ ಏನೋ. ಆ ಲೆವೆರ್ಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಜನ ತಿರುಗಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬೀಳಬಹುದು, ಗಲಾಟೆ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ, ಗೌರವವಾಗಿ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಮನೆ ಸೇರಿದರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೋದರು. ಅಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ವರ್ಕರ್ಸ್ ಮೀಟಿಂಗ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿ ಕೊಂಡರು. ಮೀಟಿಂಗ್ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾಡಲಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ವರ್ಕರ್ಸ್ ಯಾರೂ ಎಂದರೆ ಅವರೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ವರ್ಕರ್ಸ್ ಆದವರು ಆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಬದವಿಗೆ ಸೇರಿದ ಒಂದು ಉತ್ತಮಪಾದ ಹೊಲ ಇತ್ತು. ಆ ಹೊಲದವನಿಗೂ ಮತ್ತೆ ಯಾರಿಗೋ ಕೆಲವರಿಗೂ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಅದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಅಕ್ವೈರ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಸರಿಯಾದ್ದು ಅಲ್ಲ, ಅದು ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯ, ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಅಕ್ವೈರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದೆವು. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆ ಚಪ್ಪರಹಾಕಿ ಫಂಕ್ಷನ್ಮಾಡಿ. ನೀವೇ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ವರ್ಕರ್ಸ್ ಆಗಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಹಾಗೆಯೇ ಚಪ್ಪರ ಹಾಕಿಸಿ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರು. ನಾನು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಸದಸ್ಯರು ಮುಂಚಿನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ರತಕ್ಕ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ದಿವಸ ನಾಲ್ಕು ಘಂಟೆ 45 ಅಥವಾ 50 ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿಟ್ ಪ್ರೆಜೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯನವರು 4-20 ಕ್ಕೆ ಅವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು. ಅವರಿಗೆ 4-50 ರವರೆಗೂ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಈಗ ಅವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ನಾಯಕಿಯದಿವಸ ಐದಾರು ನಿಮಿಷ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ.—ಅಗಬಹುದು. ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮಾತು ಕೇಳುವವನು